

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ షట్సప్తతితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షట్సప్తతితమః సర్గః ॥

రాజ్ఞో దశరథస్యాంత్యేష్టిసంస్కారః

తమేవం శోక సంతప్తం భరతం కైకయాసుతం ।

ఉవాచ వదతాం శ్రేష్ఠో వసిష్ఠః శ్రేష్ఠవాగ్మషిః ॥ 2.76.1 ॥

అలం శోకేన భద్రం తే రాజపుత్ర మహాయశః ।

ప్రాప్తకాలం నరపతేః కురు సంయానముత్తమం ॥ 2.76.2 ॥

వసిష్ఠస్య వచః శ్రుత్వా భరతో ధరణీం గతః ।

ప్రేతకృత్యాని సర్వాణి కారయామాస ధర్మవిత్ ॥ 2.76.3 ॥

ఉద్ధృత్య తైలసంసేకాత్ స తు భూమౌ నివేశితం ।

ఆపీతవర్ణవదనం ప్రసుప్తమివ భూమిపం ॥ 2.76.4 ॥

సంవేశ్య శయనే చార్గ్యే నానారత్నపరిష్కృతే ।

తతో దశరథం పుత్రో విలలాప సుదుఃఖితః ॥ 2.76.5 ॥

కిం తే వ్యవసితం రాజన్ ప్రోషితే మయ్యనాగతే ।

వివాస్య రామం ధర్మజ్ఞం లక్ష్మణం చ మహాబలం ॥ 2.76.6 ॥

క్వ యాస్యసి మహారాజ హిత్యేమం దుఃఖితం జనం ।

హీనం పురుషసింహేన రామేణాక్లిష్టకర్మణా ॥ 2.76.7 ॥

యోగక్షేమం తు తేఽవ్యగ్రం కోఽస్మిన్ కల్పయితా పురే ।

త్వయి ప్రయాతే స్వస్తాత రామే చ వనమాశ్రితే ॥ 2.76.8 ॥

విధవా పృథివీ రాజంస్త్యయా హీనా న రాజతే |
హీనచంద్రేవ రజనీ నగరీ ప్రతిభాతి మాం || 2.76.9 ||

ఏవం విలపమానం తం భరతం దీనమానసం |
అబ్రవీద్ వచనం భూయో వసిష్ఠస్తు మహామునిః || 2.76.10 ||

ప్రేతకార్యాణి యాన్యస్య కర్తవ్యాని విశాంపతేః |
తాన్యవ్యగ్రం మహాబాహో క్రియతామవిచారితం || 2.76.11 ||

తథేతి భరతో వాక్యం వసిష్ఠస్యాభిపూజ్య తత్ |
ఋత్విక్పురోహితాచార్యాంస్త్యరయామాస సర్వశః || 2.76.12 ||

యే త్వగ్నయో నరేంద్రస్య అగ్న్యగారాద్ బహిష్కృతాః |
ఋత్విగ్భిర్యాజకైశ్చైవ తే హూయంతే యథావిధి || 2.76.13 ||

శిబికాయామధారోప్య రాజానం గతచేతనం |
బాష్పకంఠా విమనసస్తమూచుః పరిచారకాః || 2.76.14 ||

హిరణ్యం చ సువర్ణం చ వాసాంసి వివిధాని చ |
ప్రకిరంతో జనా మార్గే నృపతేరగ్రతో యయుః || 2.76.15 ||

చందనాగురునిర్యాసాన్ సరలం పద్మకం తథా |
దేవదారూణి చాహృత్య క్షేపయంతి తథాపరే || 2.76.16 ||

గంధానుచ్ఛావచాంశ్చాన్యాంస్తత్ర గత్వాథ భూమిపం |
తత్ర సంవేశయామాసుశ్చితామధ్యే తమృత్విజః || 2.76.17 ||

తదా హుతాశనం హుత్వా జేషుస్తస్య తదృత్విజః |
జగుశ్చ తే యథాశాస్త్రం తత్ర సామాని సామగాః || 2.76.18 ||

శిబికాభిశ్చ యానైశ్చ యథార్హం తస్య యోషితః |
నగరాన్నిర్యయుస్తత్ర వృద్ధైః పరివృతాస్తథా || 2.76.19 ||

ప్రసవ్యం చాపి తం చక్రుర్భత్విజోఽగ్నిచితం నృపం ।
స్త్రీయశ్చ శోకసంతప్తాః కౌసల్యాప్రముఖాస్తదా ॥ 2.76.20 ॥

క్రౌంచీనామివ నారీణాం నినాదస్తత్ర శుశ్రువే ।
ఆర్తానాం కరుణం కాలే క్రోశంతీనాం సహస్రశః ॥ 2.76.21 ॥

తతో రుదంత్యో వివశా విలప్య చ పునః పునః ।
యానేభ్యః సరయూతీరమవతేరుర్పుషాంగనాః ॥ 2.76.22 ॥

కృత్వోదకం తే భరతేన సార్థం
నృషాంగనా మంత్రిపురోహితాశ్చ ।
పురం ప్రవిశ్యాశ్రుపరీతనేత్రా
భూమౌ దశాహం వ్యనయంత దుఃఖం ॥ 2.76.23 ॥

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే షట్సప్తతితమః సర్గః ॥